

برنامه راهبردی گروه گفتاردرمانی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی بابل

معرفی گروه آموزشی گفتاردرمانی

گفتاردرمانی یا آسیب شناسی گفتار و زبان، یکی از شاخه های توانبخشی می باشد که به ارزیابی و درمان انواع اختلالات ارتباطی، گفتار، زبان و بلع می پردازد. هر فردی با مشکل در برقراری ارتباط به ویژه از راه گفتار و زبان، به گفتاردرمانی نیاز دارد و محدود به سن و دوره ی خاصی از زندگی نیست. گفتاردرمانگران تلاش می کنند تا بالاترین و بیشترین توانایی فرد در ارتباط را به کار گیرند و برای رسیدن به اهداف خود از علوم مختلف مانند روانشناسی، آناتومی، علوم اعصاب و... استفاده می کنند. یکی از نهادهای مهم آموزشی و پژوهشی برای پرورش نیروهای متخصص و کارآمد در زمینه ی گفتاردرمانی، گروه آموزشی گفتاردرمانی است که رسالت و مسئولیت مهمی در شکل دهی آینده حرفه ای متخصصین گفتاردرمانی و نحوه خدمت رسانی آنها به مراجعان مربوطه را بر عهده دارد. این نهاد آموزشی می تواند با پرورش توانایی های بالقوه ی فراگیران در جهت توسعه ی دانش آسیب شناسی گفتار و زبان و رفع نیاز افراد دارای اختلال ارتباطی، گفتار، زبان و بلع کمک کند. گروه آموزشی گفتاردرمانی دانشگاه علوم پزشکی بابل در مهر ماه سال ۱۳۹۱ با پذیرش دانشجوی گفتاردرمانی در مقطع کارشناسی، فعالیت آموزشی خود را آغاز کرد. گروه گفتاردرمانی در حال حاضر (زمستان ۱۴۰۱) متشکل از ۵ عضو هیات علمی می باشد. این گروه هر ساله بین ۱۲ تا ۱۵ دانشجوی کارشناسی می پذیرد. اعضا و دانشجویان گروه گفتاردرمانی دانشگاه در حال حاضر در مراکز آموزشی درمانی بیمارستان های آیت .. روحانی، شهید یحیی نژاد، شهید بهشتی و شهید شفیق زاده (بیمارستان کودکان امیرکلا) به ارائه خدمات گفتاردرمانی می پردازند.

رسالت (ماموریت)

گروه گفتاردرمانی دانشگاه علوم پزشکی بابل به عنوان یکی از مراکز آموزش دانشگاه در پی آن است تا با به روزرسانی مستمر برنامه ها و توسعه محتوای آموزشی، افزایش کمیت و کیفیت پژوهش ها و بهره گیری از دانش روز، به ارتقا دانش گفتاردرمانی اهتمام ورزد. در مجموعه رسالت گروه مبتنی بر ارزش های اخلاقی و انسانی، گسترش ارتباطات علمی با مراکز آموزشی و پژوهشی داخل و خارج کشور، تربیت گفتاردرمانگران توانمند و خلاق در حوزه ارتباطی، گفتار، زبان و بلع است.

این گروه در راستای تحقق رسالت خویش اقدامات زیر را در برنامه ی ۵ سال آینده ی خود دارد:

۱. ارتقا توانمندی اعضای هیات علمی گروه آموزشی گفتاردرمانی در حیطه های آموزشی و پژوهشی
۲. معرفی و شرکت اعضای هیات علمی در کارگاه های توانمند سازی و مهارت های دانشگاهی
۳. ارزیابی مستمر فرآیند آموزش در گروه گفتاردرمانی
۴. جذب حداقل ۲ عضو هیات علمی توانمند برای همکاری در گروه آموزشی گفتاردرمانی

۵. جذب حداقل ۳ نیروی کارشناس گفتاردرمانی در مراکز آموزشی-درمانی تابعه دانشگاه
۶. ایجاد مرکز گفتاردرمانی در بیمارستان در حال احداث شهرستان بابلسر
۷. تالیف کتابهای گفتاردرمانی تخصصی مرجع در زمینه ارزیابی و درمان اختلالات گفتار، زبان و بلع
۸. طراحی پروتکل‌های تخصصی ارزیابی و مداخله در حوزه های مختلف
۹. توسعه تجهیزات درمانی در مراکز آموزشی-درمانی
۱۰. توسعه همکاری اعضا هیات علمی با مرکز تحقیقات اختلالات حرکت دانشگاه علوم پزشکی بابل
۱۱. طراحی بروشورهای آشنایی با نقش گفتاردرمانی در بخشهای مختلف بیمارستانی و فعالیت جهت همکاری بیشتر با متخصصین رشته های مرتبط
۱۲. برگزاری سمینارها و کارگاه های گوناگون مبتنی بر موضوعات تخصصی گفتاردرمانی
۱۳. توسعه همکاری با انجمن گفتاردرمانی مازندران به صورت برگزاری دوره های بازآموزی و افزایش توانمندی بالینی درمانگران در حال فعالیت
۱۴. رضایت سنجی از دانشجویان، رفع کاستیها و جلب مشارکت دانشجویان
۱۵. برگزاری جلسات مستمر گفتگو با دانشجویان و بررسی کاستی ها و مشکلات موجود
۱۶. راه اندازی مقاطع تحصیلی بالاتر (کارشناسی ارشد)

اهداف کلی، اختصاصی و اقدامات

الف. اهداف آموزشی

➤ ارزشیابی فعالیت های اعضای هیات علمی

اقدامات:

- تدوین و اطلاع رسانی برنامه هفتگی تمامی اعضای هیات علمی
- نظارت مدیر گروه بر کمیت و کیفیت تشکیل کلاس های درس
- تکمیل فرم های ارزشیابی اعضای هیات علمی توسط مدیر گروه
- لحاظ نمودن نظر گروه در خصوص همکاری و مشارکت عضو هیات علمی در بررسی ترفیع سالیانه
- تدوین طرح دروس تخصصی توسط اعضای هیات علمی

➤ آموزش و تربیت نیروی متخصص و دارای صلاحیت در عرصه های گوناگون رشته گفتاردرمانی در زمینه پیشگیری، غربالگری، ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع

➤ ارتقا سطح کیفی آموزش های تئوری و بالینی و به کارگیری روش های نوین آموزش

اقدامات:

- حضور اعضای هیات علمی در کارگاه های مهارت های تدریس
- دعوت از اساتید توانمند داخلی و خارجی جهت آموزش و برگزاری کارگاه های آموزشی
- برگزاری کنفرانس های تحلیل موارد بالینی در مراکز آموزش درمانی وابسته به دانشگاه
- تجهیز مراکز آموزش درمانی با ابزارهای ارزیابی به روز و کارآمد (مانند دستگاه استروبوسکوپی، دستگاه نیزومتر، آزمون های اختصاصی برای ارزیابی مشکلات گفتار و زبان و بلع) و آموزش استفاده از آنها به دانشجویان

➤ ارتقاء سطح کیفی ارزیابی دروس تئوری و کارآموزی در عرصه

اقدامات:

- تدوین سنجه های به روز جهت ارزیابی دانشجویان در کار بالینی و به کارگیری مستمر آن ها در لاگ بوک برای هر دانشجو
- اعمال بخشی نمره درس کارآموزی در عرصه بر اساس ارزیابی لاگ بوک و نمره آزمون آسکی در پایان هر ترم
- تعیین سوالات آزمون آسکی پایان ترم قبل از اجرای آزمون و برگزاری جلسه آزمون در ایستگاه های مختلف سوال
- حضور اعضای هیات علمی در کارگاه های طراحی آزمون
- آشناسازی اعضای هیات علمی با روش های صحیح ارزیابی مهارت های عملی و تخصصی دانشجویان در عرصه های کارآموزی

➤ توسعه ی کمی و کیفی گروه آموزشی گفتار درمانی

اقدامات:

- جذب حداقل دو عضو هیات علمی به روز و توانمند در گروه آموزشی از طریق فراخوان های استخدامی
- اعزام اعضای هیات علمی واجد شرایط به دانشگاه های معتبر جهان جهت گذراندن فرصت های مطالعاتی و دوره های آموزشی

- جذب کارشناس درمانی مورد نیاز در بخش های گفتاردرمانی مراکز آموزشی درمانی وابسته به دانشگاه
- جذب نیروی منشی گروه تا سال ۱۴۰۲
- تجهیز و ارتقا سیستم های کامپیوتری، پرینتر، اسکنر برای اتاق های اعضای هیات علمی گروه تا پایان سال ۱۴۰۲

➤ ارتقاء و بهبود منابع و فضاهاى آموزشى و درمانى

اقدامات:

- ایجاد و تکمیل کتابخانه اختصاصی در گروه آموزشی
- راه اندازی آزمایشگاه صوت در گروه آموزشی گفتاردرمانی

➤ افزایش کمیت و کیفیت آموزش مجازی و برخط

اقدامات:

- اشتراک فایل ها و فیلمهای آموزشی در سامانه نوید توسط اعضای هیات علمی

➤ آموزش و پرورش فراگیران با انگیزه، کوشا، متعهد و پژوهشگر در راستای اهداف گروه

اقدامات:

- همکاری اعضای هیات علمی در انجام طرح های پژوهشی با دانشجویان پژوهشگر
- معرفی منابع جدید آموزشی به دانشجویان با انگیزه
- تقویت انگیزه دانشجویان برای شرکت در مجامع علمی و ثبت اختراعات

➤ انطباق آموزش نظری با فعالیت بالینی گفتاردرمانی

اقدامات:

- تحلیل موردی بالینی و بررسی منابع علمی مرتبط با آن
- ارائه کنفرانس های هفتگی مرتبط با موارد بالینی در مراکز آموزشی درمانی

➤ ارتقاء اخلاق، اصول و ارزش های حرفه ای، انسانی و ارتباطی در فضای آموزشی و درمانی

اقدامات:

- تکمیل پرونده های درمانی مراجعان بیمارستان
- توجه به پوشیدن روپوش های سفید و آراستگی و نظافت دانشجویان در محیط مراکز درمانی

- حفظ حریم مراجعان و عدم تبعیض بین مراجعان با تفاوت های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و اعتقادی

➤ ارتقا توانمندی های فردی، اجتماعی و ارتباطی دانشجویان

اقدامات:

- برگزاری جلسات آشنایی با استاد راهنمای مربوطه برای دانشجویان
- ارائه مشاوره های تخصصی در زمینه های آموزشی، پرورشی و در صورت لزوم ارجاع به مرکز مشاوره
- ارائه برنامه های حمایتی ویژه برای دانشجویان با نیازهای خاص
- ارائه و انجام فعالیت های فوق برنامه به منظور تحقق رشد فردی و گروهی دانشجویان
- ارزیابی مستمر رضایتمندی دانشجویان و برنامه ریزی جهت رفع موانع و بهبود کیفیت آموزش و پرورش دانشجویان

➤ راه اندازی مقطع کارشناسی ارشد گفتاردرمانی

اقدامات:

- تکمیل فرم های درخواست راه اندازی مقطع کارشناسی ارشد و ارائه آن به دانشگاه
- تکمیل فرم تفاهم نامه همکاری با دانشگاه علوم پزشکی مازندران جهت جذب دانشجوی ارشد به صورت مشترک

ب. اهداف پژوهشی

- توسعه پژوهش در زمینه اختلالات ارتباطی، زبان، گفتار و بلع
- تعیین اولویتهای پژوهشی براساس نیازها و اولویت های سلامت، توانبخشی و اجتماعی استان و شهرستان
- تقویت طرحهای تحقیقاتی بین رشته ای، بین گروهی و بین دانشگاهی مرتبط با گفتاردرمانی
- استخراج مقاله و چاپ در مجلات معتبر و ارائه نتایج حاصل از تحقیقات در مجامع علمی بین المللی
- تلاش در جهت بکارگیری نتایج حاصل از طرحها و پایان نامه ها در ارتباط صنعت و جامعه

ج. اهداف بالینی

- افزایش کمیت و کیفیت ارائه خدمات بالینی مبتنی بر شواهد بالینی
- تهیه استانداردها و پروتکل های ارزیابی و درمان در زمینه اختلالات گفتار، زبان و بلع در حوزه پیشگیری، غربالگری، ارزیابی، تشخیص و درمان

- طراحی فرمهای ارزیابی اختصاصی متناسب با نیازهای مراکز درمانی
- یکسان سازی ثبت اطلاعات بالینی مراجعین در هر مرکز درمانی

د. اهداف توسعه ای

- به روزرسانی سایت علمی گروه، شامل اطلاعات مربوط به رزومه اساتید، برنامه آموزشی، طراحی آموزشی
- تالیف و ترجمه کتاب های به روز و مورد نیاز گفتاردرمانی
- توسعه همکاری با مراکز تحقیقات دانشگاه

اقدامات:

- افزایش همکاری با مراکز تحقیقات اختلالات حرکت دانشگاه

- ارتباط مستمر با دانشگاه ها و دانشکده های مرتبط با رشته گفتاردرمانی

اقدامات:

- افزایش همکاری با دانشگاه علوم پزشکی مازندران

- توسعه جایگاه رشته گفتاردرمانی در نظام سلامت استان و توسعه خدمات توانبخشی به صورت تیمی

اقدامات:

- اجرای طرح های پژوهشی بین رشته ای با گروه های روانپزشکی و گوش و حلق و بینی
- شرکت در جلسات صبحگاهی تحلیل بالینی بیماران مرتبط با اختلالات گفتار و بلع (بیمارستان کودکان و بخش های تروما بیمارستان روحانی)
- حضور در بخش های NICU و ICU بزرگسالان و تفهیم نقش گفتاردرمانگر در ارزیابی و درمان مشکلات بلع بیماران بستری به پزشکان متخصص
- توسعه همکاری با پزشکان جراح حیطة شکاف کام و لب
- توسعه همکاری با تیم کاشت حلزون شهرستان بابل
- برگزاری سمینارهایی با موضوعات مرتبط با اختلالات گفتار در بین اعضای هیات علمی سایر رشته های دانشگاه

توانمندیها و وظایف گروه

- توانایی اعضای هیئت علمی در طراحی و اجرای پژوهشهای کمی
- مهارت اعضای هیئت علمی در سرپرستی دانشجویان کارآموز و کارورز
- مهارت اعضای هیئت علمی در تدریس با روشهای نوین آموزشی
- مهارت اعضای هیئت علمی در طراحی استانداردها و راهنماهای مداخلات گفتاردرمانی
- توانایی اعضای هیئت علمی گروه در تعامل علمی با مجامع ملی و بین المللی در حوزه گفتاردرمانی
- برنامه ریزی برای ارزیابی ۳۶۰ درجه برای بازنگری اهداف و رسالت به منظور تبیین و به روز رسانی و ارتقاء گروه در ابتدای سال تحصیلی
- ارزیابی میزان تحقق اهداف (فرآیند و نتایج) گروه هر ۵ سال

توانمندیها و صلاحیتهای موردانتظار از دانش آموختگان مقطع کارشناسی رشته گفتاردرمانی

- برقراری ارتباط موثر با افراد دارای اختلال ارتباط، گفتار، زبان و بلع، و همینطور خانواده و همراهان ایشان
- مهارت برقراری ارتباط موثر با اعضای تیم درمان / توانبخشی در تعیین هدف و برنامه ریزی برای درمان مراجع
- توانایی ارزیابی و تشخیص افتراقی نوع اختلال با استفاده از ابزارهای تشخیصی مناسب
- توانایی اجرای مداخلات مبتنی بر شواهد برای توانمندسازی افراد دارای اختلالات ارتباطی و بلع
- توانایی ارائه مشاوره مناسب به افراد دارای اختلال ارتباطی و بلع و یا خانواده آنها
- رعایت اصول اخلاق حرفه ای
- به درستی بتواند مهارت های دهانی، وضعیت گفتار، زبان، ارتباط و بلع را ارزیابی کرده و نتایج آن را تفسیر کند.
- نیمرخ زبانی و سن تکاملی گفتار و زبان را تعیین کند.
- مهارت کافی در طراحی و اجرای مداخله گفتاردرمانی مناسب در اختلالات تکاملی زبان با علل آسیب شنوایی و ناتوانیهای ذهنی داشته باشد
- مهارت کافی در طراحی و اجرای مداخله گفتاردرمانی مناسب در آفازی اکتسابی داشته باشد
- مهارت کافی در طراحی و اجرای مداخله گفتاردرمانی مناسب در اختلالات تغذیه و بلع در نوزادان و کودکان داشته باشد
- مهارت کافی در طراحی و اجرای مداخله گفتاردرمانی مقدماتی در اختلالات گفتار شامل لکنت، اختلال صدای حنجره، اختلالات صدای گفتار و اختلالات حرکتی گفتار در کودکان داشته باشد
- نتایج ارزیابی های شنوایی و هوشی و تکاملی را در ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات مربوطه به کار ببرد